

Боднар Ореста

к.е.н., доцент, завідувач кафедри

Мартинюк Ігор

студент

ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

м. Бережани, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ

Для одержання повної і достовірної інформації про обсяги, якість, безпеку виготовленої продукції для людини та оточуючого середовища в бухгалтерському обліку слід враховувати економічну сутність процесу виробництва. В основі суспільного виробництва покладено зв'язок між виробничими відносинами і продуктивними силами.

Основні питання сутності процесу виробництва продукції розглянуті у працях вчених, таких як: А.Д. Авершин, В.А. Аракелов, Л.В. Бобков, З.В. Гуцайлюк, В.І. Комаров, Ю.П. Лебединський, І.П. Лепьошкін, В.П. Пальчук, І.Я. Романів, А.Д. Трусов та інших. Дослідження потребує уточнення генезису економічної сутності виробництва відповідно до суспільного способу виробництва.

Протягом еволюції суспільного виробництва трансформувалися способи виробництва (від первіснообщинного до ринкового), форма власності на засоби виробництва (від общинної до функціонування одночасно приватної, державної і колективної) і форма виробництва (від натурального до розвинутого товарного).

В ході проведення історичного екскурсу можна стверджувати, що визначення виробничого процесу базується на вагомому значенні продуктивності праці, а вже потім на наявності засобів виробництва.

Не дивлячись на значний внесок дослідників різних економічних наукових шкіл в розуміння процесу виробництва продукції, сучасне ринкове середовище вимагає новітніх підходів до умов організації й адаптації господарської діяльності підприємств. Як вважають М.М. Шигун та В.В. Бондарчук, на сьогодні не існує чіткого та єдиного переліку факторів, що впливають на процес виробництва, що створює проблеми як на рівні економічної теорії, так і на рівні практики.

В сучасній економічній й фаховій літературі сутність та особливості процесу виробництва продукції ототожнюють з виготовленням певного виду продукції, засобами чи предметами праці. Так, на думку Л.М. Березіної й В.П. Вельбоя, виробничий процес – це сукупність усіх видів робіт (дій людини, засобів праці та чинників природи), спрямованих на виготовлення та реалізацію продукції підприємства. Тобто процес виробництва продукції формують такі складові елементи, як предмет праці, знаряддя праці, жива праця, простір, час й задоволення потреб.

На думку Г.Н. Климка, В.П. Нестеренка та Л.О. Каніщенка процес виробництва – це взаємодія продуктивних сил і виробничих відносин, які

перебувають у суперечливій єдності, але відносно автономні у своєму розвитку.

І.Я. Романова вважає, що процес виробництва продукції формується із витрат, що є вартісним вираженням затрачених на виробництво ресурсів. На думку автора, такий підхід до його розуміння в економічному тлумаченні має бути базовим для визначення цього поняття в бухгалтерській термінології.

Справді, така пропозиція підвищить її значимість не тільки в економічному розумінні, а й з бухгалтерської точки зору. Проте, на нашу думку, використання такого підходу в практичній діяльності суб'єктів господарської діяльності є недоречним, оскільки процес виробництва продукції необхідно розглядати з трьох аспектів, зокрема: що використано, що виготовлено та як відбувався процес їх перетворення. Тобто, такий підхід представляє собою створення нового продукту праці в результаті здійснення технологічних операцій, зокрема визначає фізико-хімічні, біологічні, натуральні й вартісні характеристики продукту праці.

Ми вважаємо, що процес виробництва – це сукупність господарських операцій, спрямованих на створення матеріальних та нематеріальних благ та послуг, необхідних для задоволення людських потреб, шляхом організації та взаємодії факторів виробництва.

Отже, процес виробництва є основною та найбільш важливою стадією кругообороту капіталу, оскільки лише дана стадія є “результативною”, у зв'язку з тим, що тільки в процесі виробництва створюється додана вартість.

Дослідження генезису суспільних способів виробництва від первіснообщинного до ринкового дозволило встановити трансформацію форм власності на засоби виробництва (від общинної до функціонування одночасно приватної, державної і колективної) і форм виробництва (від натурального до розвинутого товарного), а також основоположні економічні характеристики виробничого процесу в сучасних умовах господарювання.

Список використаних джерел

1. Авершин Д.А. Класифікація результатів виробничого процесу та критерії їх визнання / Д.А. Авершин // Сталій розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2010. – № 1. – С. 65-71.
2. Березіна Л.М. Виробнича функція як ресурсний потенціал аграрних підприємств [Електронний ресурс] / Л.М. Березіна // Режим доступу: nuwm.rv.ua/metods/asp/vd/v41ek01.doc.
3. Бутинець Ф.Ф. Об'єкти і суб'єкти контролю виробничих витрат: сутність і завдання / Ф.Ф. Бутинець // Вісник Житомирського державного технологічного університету / Серія: економічні науки. – 2012. – № 2 (60). – С. 7-10.
4. Нестеренко Ж.К. Класифікація та оцінка готової продукції молокопереробних підприємств [Електронний ресурс] / Ж.К. Нестеренко, І.О. Циганова // Режим доступу: http://www.rusnauka.com/3_ANR_2011/Economics/7_78616.doc.htm.
5. Шигун М.М. Фактори виробництва та засоби виробництва: економічна природа та взаємозв'язок категорій [Електронний ресурс] / М.М. Шигун, В.В. Бондарчук // Вісник ЖДТУ. – 2011. – № 2(56). – С. 172-178. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_gum/Vzhdtu_econ/2011_2_2/39.pdf.